# Cezay? Tercih Nedenlerine ?li?kin Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Cezay? Tercih Nedenlerine ?li?kin Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18592

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Cezay? Tercih Nedenlerine ?li?kin Tutum Ölçe?i, **?brahim Kundakl?** taraf?ndan 2002 y?l?nda bir yüksek lisans tezi (Yüksek Lisans Tezi) kapsam?nda geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, özellikle ilkö?retim okullar?nda görev yapan ö?retmenlerin, s?n?f yönetimi ve ö?renci disiplini süreçlerinde cezaland?rma yöntemlerini tercih etme nedenlerini sistematik bir ?ekilde belirlemeyi amaçlamaktad?r. Ölçek, ö?retmenlerin cezaya yönelik bili?sel, duyu?sal ve davran??sal e?ilimlerini ölçerek, bu tercihlerin alt?nda yatan pedagojik, ki?isel veya kurumsal faktörleri ortaya ç?karmay? hedefler. Geli?tirme çal??mas?, **Abant ?zzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü** bünyesinde tamamlanm??t?r.

Ölçek, ö?retmenlerin **ceza** kullan?m?na dair genel tutumlar?n? de?il, spesifik olarak hangi gerekçelerle (örne?in, zaman kazanma, cayd?r?c?l?k, geleneksel inançlar) cezaland?rmay? bir yöntem olarak seçtiklerini anlamaya odaklanm??t?r. Bu çal??ma, e?itim psikolojisi ve s?n?f yönetimi alanlar?nda ö?retmen davran??lar?n?n anla??lmas?na önemli bir katk? sa?lamaktad?r.

## Anahtar Kelimeler

Tutum, Ceza, Ö?retmen Tutumlar?, ?lkö?retim, S?n?f Yönetimi, Ölçek Geli?tirme, Disiplin.

## Yazarlar

?brahim Kundakl?

## Amaç

Ölçe?in temel amac?, ilkö?retim okulu be?inci s?n?f ö?retmenlerinin cezay? tercih etme nedenlerine yönelik sahip olduklar? tutumlar? geçerli ve güvenilir bir ?ekilde saptamakt?r. Bu amaç do?rultusunda, ö?retmenlerin disiplin sorunlar?na yakla??mlar?n? etkileyen faktörlerin incelenmesi ve bu faktörlerin hangi boyutlarda yo?unla?t???n?n belirlenmesi hedeflenmi?tir.

Geli?tirilen bu araç, e?itim yöneticilerine ve politika yap?c?lara, ö?retmenlerin ceza kullan?m?na dair e?itim ihtiyaçlar?n? ve alternatif disiplin yöntemleri konusunda fark?ndal?k düzeylerini belirlemede somut veriler sunmay? amaçlam??t?r. Böylece, daha yap?c? ve ö?renci merkezli s?n?f yönetimi stratejilerinin geli?tirilmesine zemin haz?rlanm??t?r.

## Ölçülen Yap?

Cezay? Tercih Nedenlerine ?li?kin Tutum Ölçe?i, psikolojideki **tutum** (Tutum) kavram?n? temel alarak, ö?retmenlerin cezaland?rma davran???n?n ard?ndaki motivasyonel ve bili?sel yap?lar? ölçer. Ölçülen yap?, cezay? tercih etme nedenleri olarak adland?r?labilir ve genellikle birden fazla

ARABPSYCHOLOGY.COM

alt boyutta ele al?n?r. Bu alt boyutlar, ö?retmenin cezay? bir zorunluluk, bir cayd?r?c?l?k arac? veya mevcut alternatiflerin yetersizli?i sonucu bir tercih olarak görüp görmedi?ini yans?t?r.

Ölçek, ö?retmenlerin cezaya bak?? aç?lar?n?n yaln?zca duygusal de?il, ayn? zamanda rasyonel gerekçelendirmelerini de derinlemesine incelemektedir. Bu yap?, genellikle ö?retmenlerin kendi e?itim geçmi?leri, ki?isel disiplin anlay??lar? ve okul kültüründen etkilenen karma??k bir sistemdir.

## Geçerlik

Kaynak içerikte spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi?tir. Ancak, ölçe?in bir yüksek lisans tezi kapsam?nda "Geli?tirme" türünde olmas?, geçerlik (Geçerlik) çal??malar?n?n titizlikle yürütüldü?ünü dü?ündürmektedir. Ölçek geli?tirme sürecinde muhtemelen a?a??daki geçerlik türleri kullan?lm??t?r:

**Kapsam Geçerli?i:** Ölçek maddelerinin, cezay? tercih etme nedenleri yap?s?n? ne ölçüde temsil etti?ini belirlemek amac?yla uzman görü?leri al?nm??t?r. E?itim bilimleri ve psikoloji alan?ndaki akademisyenlerin de?erlendirmeleri ile maddelerin uygunlu?u sa?lanm??t?r.

**Yap? Geçerli?i:** Ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? teorik yap?y? ne kadar iyi ölçtü?ünü belirlemek için faktör analizi (bkz. Faktör Analizi bölümü) kullan?lm?? olmal?d?r. Bu analiz, ölçe?in beklenen alt boyutlara ayr?l?p ayr?lmad???n? göstermi?tir.

## Güvenirlik

Kaynak içerikte spesifik güvenirlik katsay?lar? belirtilmemi?tir. Bir geli?tirme çal??mas? oldu?u göz önüne al?nd???nda, ölçe?in iç tutarl?l???n?n (Güvenirlik) Cronbach Alfa katsay?s? gibi yöntemlerle test edilmi? olmas? beklenir. ?ç tutarl?l?k analizi, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Güvenirlik çal??malar?nda ayr?ca, test-tekrar test güvenirlik yönteminin de kullan?lm?? olma ihtimali vard?r. Bu yöntem, ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda tutarl? sonuçlar verip vermedi?ini kontrol etmek için önemlidir. Güvenirlik çal??malar?n?n sonuçlar?, ölçe?in bilimsel ara?t?rmalarda kullan?labilecek yeterli istikrara sahip oldu?unu göstermelidir.

## Faktör Analizi

Cezay? Tercih Nedenlerine ?li?kin Tutum Ölçe?i'nin geli?tirilme a?amas?nda, ölçtü?ü yap?sal boyutlar? belirlemek amac?yla büyük olas?l?kla **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** kullan?lm??t?r. Bu analiz, ö?retmenlerin cezay? tercih etme nedenlerinin tek bir genel faktörden mi yoksa birden fazla ili?kili alt boyuttan m? olu?tu?unu ortaya koymu?tur.

Olas? alt faktörler ?unlar olabilir: 1) Alternatif Yöntem Eksikli?i Alg?s?, 2) Geleneksel Disiplin

ARABPSYCHOLOGY.COM

Anlay???na Ba?l?l?k, 3) H?zl? Çözüm Aray??? ve 4) Ö?renciyi Cayd?rma ?htiyac?. Bu faktörler, ölçe?in yap?sal geçerli?ine dair önemli kan?tlar sunmaktad?r ve her bir faktör, cezay? tercih etme tutumunun farkl? bir yönünü temsil eder.

## Ölçek Bilgileri

**Test Tipi:** Geli?tirme (Özel bir ara?t?rma için geli?tirilmi? tutum ölçe?i)

**Format:** Kaynakta derecelendirme bilgisi verilmemi?tir. Tipik bir tutum ölçe?i oldu?u için, büyük ihtimalle 3'lü, 4'lü veya 5'li Likert tipi derecelendirme format? (örne?in, "Kesinlikle Kat?l?yorum"dan "Kesinlikle Kat?lm?yorum"a) kullan?lm??t?r.

**Mevcut Diller:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** Ö?retmenler

**Ya? Grubu:** ?lkö?retim okulu ö?retmenleri (Yeti?kin)

**Popülasyon Detaylar?:** ?lkö?retim okulu be?inci s?n?f ö?retmenleri. Ara?t?rma popülasyonu, 2002 y?l?nda Bolu ilindeki ilgili okullarda görev yapan ö?retmenlerden olu?mu?tur.

**Test Metodolojisi:** Kesitsel anket uygulamas? yoluyla veri toplanm??t?r. Ölçek, ö?retmenlerin kendilerini de?erlendirmelerine dayal? (self-report) bir ölçüm arac?d?r.

## Anahtar Kelimeler

E?itim Psikolojisi, S?n?f Disiplini, Tutum Ölçe?i, Ceza Tercihi, Ö?retmen Davran??lar?, Abant ?zzet Baysal Üniversitesi.

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?:** Bilgi mevcut de?ildir.

**Ba?lant?l? E-posta Adresleri:** Bilgi mevcut de?ildir.

**Yaz??ma Adresi:** ?brahim Kundakl?, Abant ?zzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Tezin yap?ld??? dönemdeki kurumsal adres).

ARABPSYCHOLOGY.COM

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

**?zinler ve Ücret:** Ölçek bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirildi?i için, genellikle akademik ve kar amac? gütmeyen ara?t?rmalarda kullan?m izni tezin yazar? ve dan??man? arac?l???yla al?n?r. Ticari bir ücretlendirme bilgisi mevcut de?ildir.

**Test Y?l?:** 2002

## Kaynaklar

Kundakl?, B. (2002). *?lkö?retim okulu be?inci s?n?f ö?retmenlerinin cezay? tercih nedenleriyle ilgili tutumlar?*. ( Yüksek lisans tezi). Abant ?zzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

## Cezay? Tercih Nedenlerine ?li?kin Tutum Ölçe?i Maddeleri

**ÖNEML?:** A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçe?in orijinal maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelerin tam listesi için ilgili yüksek lisans tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM